

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 37. Coram quo fieri possit denunciatio judicialis, seu cujus sit eam admittere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

Arg. c. 3. in sine caus. II. q. 3. can. 3. caus. 6. q. 2. c. 27. c. 2. q. 7. ex ea ratione, quod publicitas & infamia delicti tantum requiritur ad processum instituendum media inquisitione, c. 2. & c. 24. h. t. dum in denunciatione denunciator supplet vices accusatoris: tum quia denunciatio judicialis principaliter non respicit bonum & emendationem delinquentis, sed publicam vindictam illius in exemplum & terrorem aliorum. Unde & hac denunciatio non attendit durantem adhuc bonam famam delinquentis, utpote quæ tanquam bonum privatum postponenda bono publico seu communi; quod sequitur ex Passerin. l. c. n. 17.

2. Dixi tamen: modo probari possit; siquidem delictum est occultum, ut probari legitime nequeat, (nisi vergat in præjudicium communis, vel tertii alicujus privati) denunciari judicialiter nequit; ita communis arg. c. 3. caus. 6. q. 2. & caus. 24. q. 8. l. 8. & l. fin. c. delatum. Cum enim delatum crimen non probatum legitime puniri nequeat, denunciatio hæc per se instituta ad vindictam publicam foret inutilis, ac ita sine fructu læderetur fama denunciati, talisque denunciator reputabitur calumniator, & pœnæ calumniatoribus statutæ, vel saltem extraordinariæ arbitrio judicis statuendæ obnoxius. Nec Judex vi illius ad inquirendum, formandumque processum procedere potest. Unde etiam rectè infert Reiffenst. n. 90. delictum soli delinquenti nocivum judicialiter denunciari non posse, dum unus solus præter delinquentem non habens ulla indicia alia, aut probationis media, id novit. Bene tamen, si duo præter delinquentem id sciant, quia jam probari potest. Nullus tamen eorum potest esse denunciator judicialis, etsi denunciationem ex certis causis utilem aut necessariam judicent: quia si unus eorum denunciaret, is non potest esse testis, ac ita jam non nisi unico teste existente, delictum probari nequit. Sitamen in hoc casu præter unum testem adessent indicia sufficientia commissi criminis, quibus cognitis superior dein judicialiter uti potest & inquirere, tunc fraternè denunciatus potest esse testis, & sic per duos testes probari delictum. Unde tunc expedire, ut delictum non statim denunciatur judicialiter, sed fraternè, suadet Reiffenst. n. 91. additque n. 92. in dubio, an quis judicialiter deferre possit aut debeat, optimum esse, rem deferre ad Superiorem tanquam patrem, eumque consulere, num expediat delictum quoque denunciare judicialiter.

Quest. 37. Coram quo fieri possit denunciatio judicialis, seu cujus sit, eam admittere?

1. Resp. Primò in genere. Fieri non potest, nisi coram Superiore, vel Judice habente jurisdictionem in denunciatum, & pro eo foro, ad quod spectat delictum, de quo fit, vel causa, in qua fit denunciatio, ut habet communis. Hinc

2. Resp. Secundò in specie. Potest in foro ecclesiastico Judex ecclesiasticus generaliter & indistinctè, ubi intercurrit peccatum, admittere denunciationem evangelicam, seu charitativam: non tamen potest admittere judicialem, nisi in certis casibus, nimirum si denunciatus sit Clericus vel Regularis conquerens de injusta oppressione, quæ opprimitur à suo Prælato. Si Laici denunciati crimen sit ex natura sua ecclesiastici fori, v. g. hæresis, Simonia &c. Si in foro sæculari sit defectus justitiæ, quia vel denunciatio non auditur, ex negligentia Judicis; vel quia jurisdictio vacat nullo Judice

existente. Si violatum à Laico juramentum. Si denunciatus sit persona miserabilis. Si causa sit spiritualis, sive ecclesiastica, vel ei annexa, ut dum agitur de matrimonio dissolvendo, vel non contrahendo ob impedimentum canonicum, Pirh. h. t. n. 90. cum Abb. in c. novit. de judic. n. 48. Azor. pr. 3. l. 12. c. 21. du. 5.

Quest. 38. Facta denunciatione judiciali, qualiter procedere possit aut debeat Judex?

1. Resp. Primò: Facta legitime denunciatione propriè judiciali, non tantum potest, sed & tenetur ex officio inquirere Judex, sed & processum instituere, citando examinandoque testes, aliaque probationis media per denunciantem suggesta contra delinquentem: ita ut, si quod ex his omitat, peccet ob negatam vel neglectam justitiam, teneaturque ad syndicatam, & amittat jurisdictionem quoad illam causam; ita juxta Nov. 17. §. 1. c. 3. si tibi quoque. Gail. l. 1. observ. 28. num. 1. Brunnem. in process. inquis. Ameno in pr. crim. iii. §. v. denunciatio. §. 3. n. 10. quos citat & sequitur Reiffenst. h. t. n. 125. Dixi legitime facta denunciatione: si ea facta sine allegatione testium, denunciationem rejicere debet; nisi delictum denunciatum vergeret in damnum communis vel tertii; in quo casu pergere debet ad instituendum processum. Potest item facta denunciatione, si reus est suspectus de fuga, aut ne testes falsos subornet, vel veros impediatur, deterreatve à testificando, eundem incarcerare custodia causâ, etiam ante citationem, si delictum sit grave, adintque indicia sufficientia delicti commissi, aut illius semiplena probatio, v. g. per unum testem omni exceptione majorem, Clar. §. fin. q. 28. n. 2. Passer. irib. regul. q. 20. Ameno l. c. iii. 19. v. reus. n. 6. Reiffenst. n. 127. Arg. c. si Clericus. de sent. excom. Porro in foro sæculari de jure civili communi procedere potest Judex ex denunciatione judiciali publica suorum officialium, autoritate publica ad denunciandum deputatorum, Pirh. l. 7. c. de accus. Vel etiam secundum communiter receptam consuetudinem, ex denunciatione cujuslibet privati; cum publicè interfit, notitiam delictorum quocumque modo pervenire ad Magistratum, ne impunita maneat, Clar. l. c. q. 7. n. 2. Pirh. h. t. n. 94. Dum verò denunciationi privatæ judiciali, quæ alias competit parti læsæ seu offensæ ad proprium interesse, seu satisfactionem pro injuria, seu damno ei illato, propriè locus non est; quia v. g. qui prosequitur, quod sua interest, est servus, filius, vel alterius potestati subiectus, id eoque agere, accusare, vel denunciare propriè nequit dominum, patrem, alterumve, cui subiectus est; bene tamen queri, seu minùs propriè denunciare potest apud Judicem, quod injustè ab iis opprimitur: ad hanc querelam, spectato jure civili procedere potest Judex, cogendo eos ad satisfaciendum injuriato, vel damnum passo, Abb. in c. novit. de judic. num. 48. Azor. p. 3. l. 13. c. 21. du. 2. Pirh. l. c. juxta l. 1. §. quod autem. ff. de offic. pref. urb.

2. Resp. Secundò: Pendente judicio denunciationis & inquisitionis inter Prælatum & Subditum super criminibus Prælati denunciati, hic procedere nequit contra denunciantes & inquirentem, quia per hoc suspensa est ejus jurisdictio, non secus, ac si ab eo appellatum, (intellige, quoad hoc negotium) in aliis enim causis potest in illos subditos suam exercere jurisdictionem, & hi illi tenentur obedire.